

onderzoeksrapport

Wat beweegt studenten?

Onderzoek naar de motivatie van studenten om zich actief binnen de hogeschool in te zetten

Hogeschool Inholland, 30 september 2021

Lectoraat Studiesucces

Auteurs: Manouk Béatse, Carlijn Knuiman, Tim Mazajchik en Rutger Kappe

Wat beweegt studenten?

Onderzoek naar de motivatie van studenten om zich actief binnen de hogeschool in te zetten

Auteurs Manouk Béatse, Carlijn Knuiman, Tim Mazajchik en Rutger Kappe

Onderzoekslijnen Studiesucces

Soort object onderzoeksrapport

Datum 30 september 2021

Dit is een uitgave van het lectoraat Studiesucces van Hogeschool Inholland. Voor vragen of extra informatie kunt u mailen naar: studiesucces@inholland.nl, Carlijn.Knuiman@inholland.nl of Rutger.Kappe@inholland.nl

Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding.

Het lectoraat Studiesucces voert haar onderzoek uit volgens de principes van onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid en leeft de gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo na. De verslaglegging (onderzoeksrapport) is een product van het lectoraat en is een zelfstandig document. Dit betekent dat het onderzoeksrapport beschikbaar kan worden gesteld aan derden.

Bronvermelding voor dit rapport:

Béatse, M., Knuiman, C., Mazajchik, T., & Kappe, F. R. (2021). *Wat beweegt studenten? Onderzoek naar de motivatie van studenten om zich actief binnen de hogeschool in te zetten*. Lectoraat Studiesucces. Haarlem: Hogeschool Inholland

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Inleiding	5
2.1 Aanleiding	5
2.2 Theoretisch kader	5
2.3 Huidig onderzoek	8
3. Methode	9
3.1 Design	9
3.2 Deelnemers	9
3.3 Procedure	10
3.4 Analyse	10
4. Resultaten	11
4.1 De geïnterviewde studenten en hun activiteiten	11
4.2 Welke initiatieven zijn er binnen de hogeschool op het gebied van studentparticipatie?	11
4.3 Wat zijn beweegredenen van studenten om zich binnen de hogeschool actief in te gaan zetten voor medestudenten, de opleiding en/of de hogeschool?	12
4.4 Welke voordelen/(leer)opbrengsten ervaren studenten van hun actieve inzet?	13
4.5 Welke nadelen/belemmeringen ervaren studenten van hun actieve inzet?	15
4.6 Welke effecten ervaren studenten van hun actieve participatie op hun studiesucces, anderen en de opleiding/hogeschool?	16
4.7 Wat zien actief participerende studenten als redenen dat andere studenten (nog) niet actief participeren?	17
4.8 Welke tips hebben studenten voor de opleiding/hogeschool om actieve participatie meer te faciliteren?	18
4.9 Welke tips hebben actieve studenten voor medestudenten die (nog) niet actief zijn?	19
4.10 De invloed van corona op de actieve inzet	19
4.11 Inzet voor meerdere functies	20
5. Discussie en conclusie	21
5.1 Aansluiting met de literatuur	21
5.2 Kanttekeningen onderzoek	22
5.3 Conclusie	23
6. Aanbevelingen	24
6.1 Voor de hogeschool	24
6.2 Voor vervolgonderzoek	25
Referentielijst	27
Bijlage 1: Topiclist interviews	30

1. Samenvatting

In dit onderzoek is nagegaan wat beweegredenen van studenten zijn om zich al dan niet actief in te zetten voor hun medestudenten, opleiding en/of Inholland en welke opbrengsten en belemmeringen zij ervaren bij hun actieve inzet. Met een kwalitatieve onderzoeksmethode – interviews – zijn de beleving en ideeën van ‘actieve studenten’ centraal gesteld.

De resultaten tonen diverse persoonlijke, carrièregerichte en sociale redenen voor actieve inzet van studenten. Bij persoonlijke redenen gaat het om persoonlijke interesse en passie zoals actief willen bijdragen aan het verbeteren van de studentomgeving en iets nieuws willen proberen. Voorbeelden van carrièregerichte redenen zijn het ontwikkelen van (beroeps)vaardigheden en cv-building. Onder sociale redenen vallen het leren kennen van nieuwe mensen en iets voor de ander kunnen betekenen (bv. dat de student zelf gemist heeft). Uit hun inzet halen ze vaak meer dan vooraf verwacht. Ook worden er door verschillende studenten positieve effecten van hun actieve inzet op anderen, op hun eigen studiesucces, en/of de groei en ontwikkeling van Inholland genoemd. De grootste uitdagingen die studenten aangeven te ervaren bij het actief inzetten zijn de tijdsinvestering en -planning die de inzet met zich meebrengt en de veranderde verhoudingen en roldiffusie. Qua tijdsinvestering en -planning merken studenten op dat er soms sprake is van weken met een piekbelasting of een activiteit/taak behorend bij hun functie die samenvalt met een studieactiviteit. Verschillende studenten ervaren dat de verhoudingen tussen hen en medestudenten en docenten is veranderd door hun functie, waardoor zowel voor henzelf als voor anderen hun positie soms onduidelijk is. Zo zeggen sommige studenten vragen van klasgenoten te krijgen die buiten hun functiebereik vallen.

Als denkbare redenen waarom andere studenten zich (nog) niet actief inzetten, geven actieve studenten aan dat zij mogelijk (a) onvoldoende kennis hebben van de functies die er zijn, (b) geen tijd (ervoor over) hebben om zich actief in te zetten, (c) geen behoefte hebben hieraan en/of (d) drempelverhogers zoals onzekerheid ervaren die hen (nog) weerhouden van actieve inzet. De hogeschool zou volgens studenten kunnen faciliteren in de actieve inzet door naast structurele ook eenmalige activiteiten aan te bieden en deze zichtbaar, duidelijk omschreven, dichtbij, makkelijk, leuk en de moeite waard te maken. Door de coronacrisis kwamen nieuwe functies beschikbaar, veranderden oude functies en hadden studenten meer tijd om zich actief in te zetten (onder andere door het wegvallen van de reistijd). De onmogelijkheid voor fysiek contact belemmert hen echter soms ook bij het uitvoeren van hun taken. De geïnterviewde studenten zijn vaak op meerdere vlakken actief of hebben zich al eerder actief ingezet binnen Inholland. Opvallend is dat velen aangeven vooraf niet precies te weten wat er van hen verwacht werd, maar het ‘gewoon zijn gaan doen’. Dit is ook wat zij medestudenten adviseren die erover twijfelen om zich actief in te zetten: ‘gewoon proberen!’

Op basis van de resultaten bevelen de onderzoekers voor de onderwijspraktijk aan om ook oog te hebben voor (nog) niet actieve studenten en deze persoonlijk te benaderen wanneer er voor hen een mogelijkheid is zich actief in te zetten. Van belang is om hier al in een vroeg stadium mee te beginnen (studiejaar 1). Actieve studenten in dit onderzoek waren immers vaak al eerder actief geweest, wat er op kan wijzen dat studenten die eenmaal actief zijn hun inzet lijken voort te zetten. Daarnaast is het van belang de (mogelijkheden voor) actieve inzet zichtbaar, duidelijk omschreven, dichtbij, makkelijk, leuk en de moeite waard te maken. Een beloning kan het extra zetje bieden om als (nog) niet actieve student actief te worden. Inclusief, eenduidig en stimulerend beleid is daarbij aan te raden.

Het doel van dit onderzoek was om beweegredenen en (leer)opbrengsten van actieve studenten in kaart te brengen. De uitkomsten kunnen als input gebruikt worden om studentparticipatie binnen de organisatie te vergroten. Ter inspiratie heeft het lectoraat diverse studentportretten van actieve studenten opgetekend. Vervolgonderzoek, onder andere onder (nog) niet actieve studenten naar hun beleving van actieve inzet en/of naar de onderrepresentatie van mannen qua studentparticipatie, kan over het vergroten van studentparticipatie aanvullende informatie opleveren.

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

Eén van de onderzoekslijnen binnen het lectoraat Studiesucces is de onderzoekslijn Engagement & actieve betrokkenheid. Binnen deze onderzoekslijn worden diverse (monitorings)studies uitgevoerd en inmiddels zijn indicatoren van betrokkenheid standaard onderdeel van de studentenwelzijnsmonitor, Nationale Studenten Enquête en 100 dagen monitor. In 2019 is de onderzoekslijn gestart met een onderzoek naar het perspectief van medewerkers op betrokkenheid van studenten binnen en buiten het curriculum (zie Knuiman, Kappe, Moens, & Heemskerk, 2019). Met de huidige – kwalitatieve en verdiepende – studie focussen wij ons op de studenten, hun beleving en uitdagingen betreffende studentparticipatie. We richten ons hierbij op studentparticipatie in de vorm van actieve inzet van studenten voor hun medestudenten, de opleiding en/of hogeschool. Het gaat hierbij om activiteiten 'buiten het klaslokaal' waarbij de student een initiërende en/of organiserende rol heeft en enige keuzevrijheid ervaart om deze rol op zich te nemen, zoals lid zijn van de opleidingscommissie of de HMR, bijdragen aan voorlichtingsactiviteiten zoals open dagen, buddy zijn voor andere studenten, etc. Dit doen we vanuit het perspectief van de student, tijdens de corona-lockdown. Met dit perspectief, in deze tijdsperiode, verbreden we ons blikveld op studentparticipatie.

2.2 Theoretisch kader

Betrokkenheid, participatie en binding

Betrokkenheid wordt in de onderwijswetenschappen gezien als een belangrijke voorspeller voor studentsucces (Kahu & Nelson, 2017). Betrokkenheid uit zich in participatie in schoolactiviteiten en een gevoel van binding (Willms, 2003). Het idee is dat door te participeren de student betere studieresultaten haalt, wat leidt tot identificatie met de opleiding en zorgt voor een verdere toename van participatie (Finn, 1989). Tegelijkertijd is hierbij ook een neerwaartse spiraal denkbaar; wanneer de student weinig participeert zal dit tot mindere studieresultaten leiden, waardoor de student zich minder met de opleiding identificeert en studieresultaten nog verder verslechteren doordat participatie verder afneemt (Finn, 1989). De instructiekwaliteit en kenmerken van de student zijn ook van invloed op dit proces. De opleiding/hogeschool heeft invloed op de leeromgeving en de instructiekwaliteit, en daarmee ook op het proces van participatie en identificatie met de opleiding.

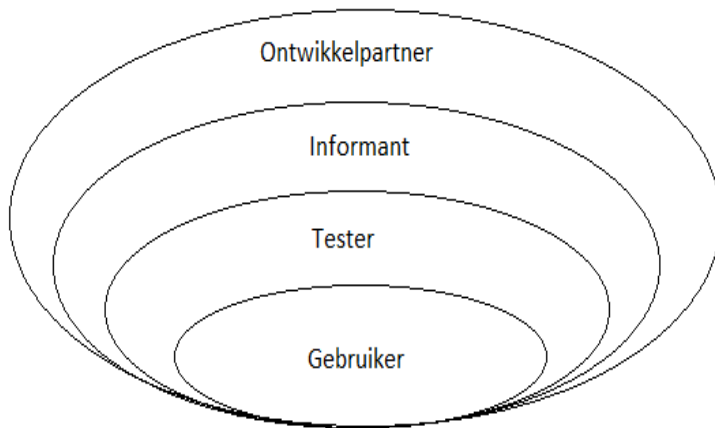
In de literatuur wordt betrokkenheid beschreven als een begrip dat uit meerdere componenten bestaat (o.a. Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004; Reeve, 2012; Shernoff et al., 2016). Ten eerste is er gedragsmatige betrokkenheid, wat gaat over observeerbaar gedrag, zoals dat studenten in de les aanwezig zijn, meedoen en hun opdrachten maken, maar ook co- en extracurriculaire participatie binnen de school valt hieronder (Fredricks et al., 2004). Co-curriculaire participatie is het deelnemen aan activiteiten die het formele onderwijsprogramma aanvullen, ofwel aan het curriculum gerelateerd zijn, zoals een studiegerelateerde excursie (Siddiky, 2019). Onder extracurriculaire participatie wordt deelname aan activiteiten vallend buiten het curriculum verstaan, zoals het bezoeken van een cultureel evenement (Siddiky, 2019). Een duidelijk onderscheid tussen de twee soorten activiteiten is er echter niet; veel activiteiten zijn onder beide participatiesoorten te scharen (Siddiky, 2019). De gedragsmatige betrokkenheidsvorm is – als enige – direct observeerbaar (Volman, 2011). Ten tweede is er emotionele betrokkenheid; deze vorm van betrokkenheid betreft de emoties die met betrekking tot het onderwijs, de opleiding en hogeschool ervaren worden, bijvoorbeeld interesse, plezier of verveling, en het gevoel van 'erbij horen' (Fredricks et al., 2004). Als derde is er cognitieve betrokkenheid. Dit betreft de mate van investering in leren, door bijvoorbeeld leerstrategieën te gebruiken die voor diepere verwerking van de stof zorgen, die leiden tot begrip van complexe ideeën en beheersing van lastige vaardigheden (Fredricks et al., 2004; Reeve, 2012). Een vierde component die in sommige artikelen wel en in andere niet wordt genoemd is agentische betrokkenheid, wat inhoudt dat de leerling medevormgever is van zijn eigen leeractiviteit (Reeve, 2012; Reeve, Cheon, & Jang, 2020).

Betrokkenheid kan zowel binnen als buiten de klas plaatsvinden en zowel aan de opleiding als aan de bredere hogeschool context gerelateerd zijn (Finn, 1989). In deze studie kijken we naar studenten die betrokken zijn buiten de les, maar binnen de hogeschool, door zich actief in te zetten voor hun

medestudenten, opleiding en/of de hogeschool waarbij zij op zijn minst enige keuzevrijheid ervaren om deze rol op zich te nemen.

Soms is het lastig vast te stellen wanneer een student ‘actief’ betrokken is. Voor het vakgebied van *students as partners* bij onderwijsontwikkeling (SAP), is hiervoor in Martens, Meeuwissen, Dolmans, Bovill en Könings (2019) een – op studentenparticipatie – aangepast ui-model van Druin (2002) gepresenteerd, zie Figuur 1. Een aanpassing op dit model wordt in het NPO Plan van Hogeschool Inholland weergegeven (2021), waarin de vier rollen die studenten kunnen bekleden wanneer zij zich actief inzetten staan weergegeven, zie Figuur 2. Uit de figuren kan worden opgemaakt dat wanneer de student enige vorm van controle heeft over de vormgeving van de activiteit, er kan worden gesproken over ‘actieve participatie’, zoals gedefinieerd in dit onderzoek. Voor Figuur 1 betreft dit de rol van tester, informant en ontwikkelpartner, en voor Figuur 2 zijn dit alle vier de rollen: inbrenger, ontwerper, uitwerker en uitvoerder.

Figuur 1.
Studentenparticipatie bij onderwijsontwikkeling

Noot. Figuur overgenomen en vertaald van Martens et al. (2019, p. 1204): het op studentparticipatie aangepaste ui-model van Druin (2002).

Figuur 2.
De diverse rollen die studenten kunnen bekleden bij activiteiten

Inbrenger: van ideeën/onderwerpen /vraagstukken/ initiatieven	Ontwerper: meedenken met design van de oplossing/initiatief/ interventie	Uitwerker: ontwerpen van een oplossing/ initiatief/ interventie	Uitvoerder: actief participeren in uitvoering interventie/activiteit, als coördinator, projectleider
---	--	---	--

Noot. Figuur ontleend aan Inholland (2021), *Denkkader student als partner*.

Mogelijke opbrengsten van actieve inzet

Met het onderwijs dat aan Inholland wordt geboden, wil Inholland haar studenten opleiden tot ‘Inholland professionals’. Dit doet zij door haar studenten te voorzien van kennis, vaardigheden en attitudes die zij nodig hebben om straks als professionals te kunnen deelnemen én bijdragen aan de maatschappij, zoals dat past bij een internationale en cultureel diverse participatiesamenleving (Inholland, 2015, 2020). Ook persoonsontwikkeling en zelfregie wordt belangrijk gevonden. Hiermee wordt aangesloten bij de kijk van Biesta (2009; 2020) op de taken van het onderwijs; kwalificeren, socialiseren en persoonsvorming.

Het is aannemelijk dat actieve inzet een bijdrage kan leveren aan het vervullen van deze taken. Studenten kunnen hiermee namelijk allereerst hun kennis, vaardigheden en houding die zij later als professional nodig hebben verbeteren. Zo weten studenten die zich inzetten als studentcoach bijvoorbeeld hoe zij een coachgesprek kunnen voeren en studenten die lid zijn van de Hogeschool Medezeggenschapsraad hoe zij een advies kunnen formuleren bij een voorgenomen besluit. Ook zullen zij hun burgerschapscompetenties ontwikkelen. Doordat zij met een diverse groep

medestudenten en/of hogeschoolmedewerkers samenwerken leren zij bijvoorbeeld omgaan met verschillen en conflicten, wat als het vervullen van sociale taken gerelateerd aan burgerschap kan worden gezien (Ten Dam, Geijssel, Reumerman, & Ledoux, 2010). De hogeschoolcontext kan immers als samenleving in het klein worden beschouwd, waarbij de studenten van nu de (participatie)samenleving van later zullen vormen en vormgeven (Haski-Leventhal et al., 2008). Daarnaast zullen zij op persoonlijk vlak leren; hoe verhoud ik mij met mijn (handelings)vrijheid zo tot de wereld dat dit bijdraagt aan goed (samen)leven? (Biesta, 2018)

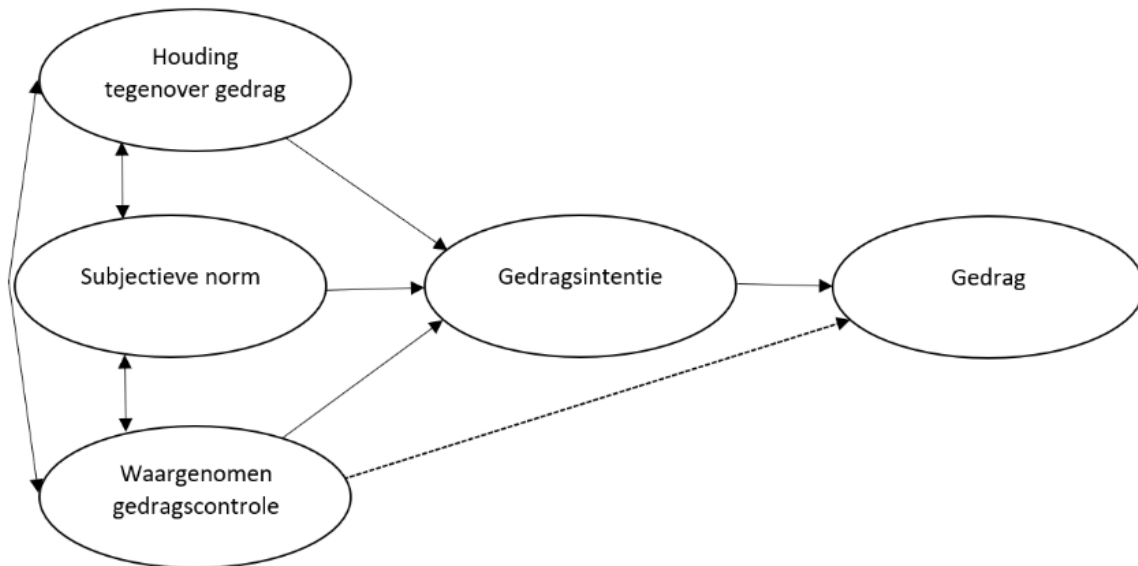
Vanuit de literatuur zien we terug dat studenten aangeven deze dingen inderdaad te leren wanneer zij participeren in co- en/of extracurriculaire activiteiten. Zo ontwikkelen ze bijvoorbeeld presentatievaardigheden (kwalificeren), communicatie-, probleemoplossings- en samenwerkingsvaardigheden, voelen zij binding met de school (socialiseren), en vergroten zij zelfmanagementvaardigheden door het prioriteren van taken en timemanagement (persoonsvorming) (Buckley & Lee, 2021; Knifsend, 2020; Siddiky, 2019). In de literatuur wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen een meer passieve en meer initiërende rol binnen extra- en co-curriculaire activiteiten, zoals tussen studenten die deelnemen aan activiteiten en studenten die de activiteiten organiseren. Bovendien vallen ook vaak sport- en studentenverenigingen binnen de reikwijdte van de term 'extracurriculaire activiteit'. Toch is het goed denkbaar dat bovenstaande ook door studenten die zich actief inzetten binnen de hogeschool wordt geleerd.

Drijfveren van actieve inzet

Met het *planned behavior* model van Ajzen (1991) uit Figuur 3 kunnen we theoretisch verklaren waarom sommige studenten zich wel actief (blijven) inzetten en anderen niet. Volgens dit model zijn er namelijk drie belangrijke voorspellers voor gedrag, zoals actieve participatie – al dan niet via gedragsintentie. Ten eerste is er de houding tegenover actieve inzet: zie je actieve inzet als iets positiefs? Ten tweede is er de waargenomen norm: wat vinden anderen ervan dat ik me inzet binnen de hogeschool? Ten derde is er de waargenomen gedragscontrole: ben je in staat het gedrag uit te voeren? Heb je er bijvoorbeeld genoeg tijd en competenties voor?

In de literatuur vinden we argumenten voor participeren die hierop aansluiten. Zo geven studenten als reden dat participatie in extracurriculaire activiteiten hen helpt hun netwerk(vaardigheden) te vergroten en hun soft skills te verbeteren wat bijdraagt aan hun carrièremogelijkheden (houding) (Almasry et al., 2017; Roulin & Bangerter, 2013), en dat het hen de mogelijkheid biedt te socializen en nieuwe vrienden te maken (Al-Ansari et al., 2015). Wat betreft de subjectieve norm is het denkbaar dat wanneer vrienden van de student zich actief inzetten, de student dit zelf ook sneller zal doen (Francis, 2011). Daarnaast kan het zo zijn dat de student waarneemt dat medestudenten die betere baankansen willen hebben zich actief inzetten en zich zelf om die reden vervolgens ook actief in gaat zetten. Tijd, energie, en de mogelijkheden zien óm zich ergens te kunnen inzetten zijn voorbeelden die de waargenomen gedragscontrole beïnvloeden. Daarnaast kan de activiteit waarvoor kan worden ingezet beter bij de ene persoon passen dan bij de andere. Activiteiten met veel sensorische input zijn mogelijk activiteiten waar extraverte personen zich meer toe aangetrokken zullen voelen dan introverte personen (Winstone, Balloo, Gravett, Jacobs, & Keen, 2020).

Figuur 3.
Theory of planned behavior

Noot. Figuur overgenomen en vertaald van Ajzen (1991, p. 182).

Mogelijke belemmeringen voor actieve inzet

Naast opbrengsten zijn er mogelijk ook belemmeringen die studenten ervaren van het zich actief inzetten. Deze sluiten eveneens aan bij het *planned behavior model* uit Figuur 3. Zo kunnen studenten het idee hebben dat extracurriculaire participatie hen niks oplevert, dat het hun studieresultaten negatief beïnvloedt of dat de extracurriculaire activiteiten onprofessioneel georganiseerd zijn (houding) (Onwuka, Oladele & Zuoyo, 2019; Tran, 2017). Daarnaast is het denkbaar dat studenten waarnemen dat alleen een bepaalde groep studenten zich inzet, een groep waarmee zij zich niet identificeren, waardoor zij niet geneigd zijn zich actief in te zetten. Of dat naasten (familie/vrienden) deze vorm van participatie niet aanmoedigen, het stom vinden en/of het zelf niet doen. Ook een gebrek aan nadruk op actieve inzet door de opleiding, kan studenten ervan weerhouden te participeren in dergelijke activiteiten (subjectieve norm) (Almasry et al., 2017). De tijdsinvestering, het idee het niet met studie te kunnen combineren, voorziene stress, roostertechnische problemen en werken naast de studie kunnen eveneens een belemmering vormen voor studenten om te participeren in extracurriculaire activiteiten (waargenomen gedragscontrole) (Almasry et al., 2017; Buckley & Lee, 2021; Onwuka et al., 2019; Tran, 2017). Deze (ervaren) belemmeringen zijn ook goed voorstelbaar bij activiteiten waarbij studenten zich actief inzetten voor hun medestudenten, opleiding en/of de hogeschool.

2.3 Huidig onderzoek

Bij het theoretisch kader valt een aantal kanttekeningen te plaatsen wanneer we deze zouden willen generaliseren naar 'actieve inzet' onder studenten voor medestudenten, de opleiding en/of hogeschool in de Nederlandse context. Ten eerste gaat het in de gevonden literatuur steeds om co- en/of extracurriculaire activiteiten waaraan studenten deelnemen vanuit zowel een initiërende als een ontvangende rol. Een onderscheid tussen een initiërende en ontvangende rol en de effecten van dit onderscheid ontbreken daardoor. Ten tweede verschilt de context van deze activiteiten van die van Nederlandse hogescholen, doordat het plaatsvindt in een ander land met een ander onderwijssysteem en een andere onderwijscultuur. Generalisatie van bovenstaande onderzoeksresultaten naar actieve inzet onder studenten op hogescholen in Nederland is daardoor niet zonder meer mogelijk.

Om meer inzicht te krijgen in drijfveren, opbrengsten en belemmeringen van actieve inzet in Nederland, en specifiek bij Inholland, is daarom dit onderzoek uitgevoerd. Daarbij willen we in deze studie een palet aan activiteiten belichten waarbij studenten zich actief inzetten binnen de hogeschool. We willen weten wat hun drijfveren zijn om zich op deze manier voor hun peers, opleiding en/of

hogeschool in te zetten en welke ervaringen zij hebben met hun actieve inzet. Door meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van activiteiten waarin actief kan worden geparticipeerd en de beweegredenen voor studenten om dit te doen, krijgen we inzicht in hetgeen gedaan kan worden om meer studenten actief te betrekken.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Wat zijn de beweegredenen van studenten om zich al dan niet actief binnen de hogeschool in te zetten en welke effecten heeft dat op de student (en zijn/haar leerervaring)?

Bij deze hoofdvraag horen de volgende zeven deelvragen:

1. *Welke initiatieven zijn er binnen de hogeschool op het gebied van studentparticipatie?*
2. *Wat zijn beweegredenen van studenten om zich binnen de hogeschool actief in te gaan zetten voor medestudenten, de opleiding en/of de hogeschool?*
3. *Welke voordelen/(leer)opbrengsten ervaren studenten van hun actieve inzet?*
4. *Welke nadelen/belemmeringen ervaren studenten van hun actieve inzet?*
5. *Welke effecten ervaren studenten van hun actieve participatie op hun studiesucces, anderen en de opleiding/hogeschool?*
6. *Wat zien actief participerende studenten als redenen dat andere studenten (nog) niet actief participeren en hoe je ze meer zou kunnen activeren?*
7. *Welke tips hebben studenten voor de opleiding/hogeschool om actieve participatie meer te faciliteren?*
8. *Welke tips hebben actieve studenten voor medestudenten die (nog) niet actief zijn?*

3. Methode

3.1 Design

Voor beantwoording van de onderzoeksvraag is een kwalitatief onderzoeksdesign gebruikt. Er zijn semigestructureerde interviews uitgevoerd om de beleving en ideeën van studenten die zich actief inzetten in beeld te krijgen. Het doel van deze methode is om het fenomeen 'actieve inzet' beter te 'begrijpen' (Boeijs & Bleijenburgh, 2019). De gebruikte topiclijst is te vinden in Bijlage 1.

3.2 Deelnemers

In de periode van eind april 2021 tot half juni 2021 zijn 43 studenten geïnterviewd die zich actief inzetten of recentelijk actief hebben ingezet voor hun medestudenten, opleiding en/of de hogeschool. In eerste instantie zijn actieve studenten benaderd vanuit het eigen netwerk van het lectoraat, waarna de sneeuwbal methode is toegepast voor het werven van meerdere studenten. Om ook actieve studenten van studieverenigingen te kunnen includeren zijn enkele studieverenigingen benaderd. Ook is via ASA Campus – hét uitzendbureau waar Inholland veel van haar actieve studenten vandaan haalt – voor diverse functies gevraagd naar studenten om te benaderen voor deelname. Daarnaast is er een advertentie uitgezet via de social media kanalen van Inholland. Bij het werven van respondenten is gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de groep als het gaat om internationale en niet-internationale studenten, studiejaar, studie, studievariant, studielocatie, geslacht en leeftijd. Om de diversiteit aan functies waarmee actief kan worden ingezet in beeld te brengen, is bewust geprobeerd om studenten actief in uiteenlopende functies te includeren. Het betreft zowel functies waartegenover een vergoeding stond in de vorm van geld, voldoen aan studievereisten (studiepunten / Individuele Keuzeactiviteit) of een certificaat, als geheel vrijwillige functies.

De geïnterviewde deelnemers hadden een gemiddelde leeftijd van 22 jaar (18 - 52), waarvan 74% vrouw. In Tabel 1 staan de verdere studentkenmerken. De studenten hebben zich allen in het afgelopen studiejaar op één of meerdere manieren actief ingezet.

Tabel 1*Studentaantallen per kenmerk*

Leerjaar	1	2	3	4			
Aantal	9	14	14	6			
<hr/>							
Studievorm	Voltijd	Deeltijd/flex					
Aantal	39	4					
<hr/>							
International	Nederlands	International					
Aantal	39	4					
<hr/>							
Domein	Agri, Food and Life Science	Business, Finance and Law	Creative Business	Gezondheid, Sport en Welzijn	Onderwijs en Innovatie	Techniek, Ontwerpen en Informatica	
Aantal	4	9	9	6	9	6	
<hr/>							
Locatie	Alkmaar	Amsterdam	Delft	Den Haag	Diemen	Haarlem	Rotterdam
Aantal	9	6	3	3	9	3	10

3.3 Procedure

Potentiële deelnemers werden via de mail benaderd met de vraag of zij mee wilden doen aan het onderzoek, in de vorm van een online-interview. Indien zij instemden met een online-interview over hun actieve participatie werd een afspraak gemaakt voor een +/- 30 minuten durend semigestructureerd interview via Teams. Informed consent werd via de opname geregistreerd. Met toestemming van de geïnterviewden zijn de interviews opgenomen, waarna deze zijn getranscribeerd. De interviews zijn door drie verschillende onderzoekers afgenomen. Tegenover deelname stond geen vergoeding.

3.4 Analyse

Met behulp van het programma MAXQDA is de kwalitatieve data inductief thematisch geanalyseerd. Deze analyse vindt haar basis in de *grounded theory* (Boeije & Bleijenbergh, 2019). Eerst is op basis van twintig random interviews open gecodeerd. Vervolgens zijn deze codes gegroepeerd waardoor er axiale codes ontstonden, waarna er selectief gecodeerd is door structuur in de gegevens aan te brengen. Met het principe van constante vergelijking is de tot stand gekomen codestructuur op houdbaarheid getoetst met de overige afgenomen interviews. De structuur bleek betrouwbaar; er zijn geen nieuwe thema's toegevoegd, wel zijn er enkele toevoegingen gedaan zoals bijvoorbeeld bij de verschillende mogelijke activiteiten waarbij studenten zich actief (kunnen) inzetten. In totaal waren er drie onderzoekers bij de analyse betrokken.

4. Resultaten

Eerst wordt algemene informatie over de geïnterviewde studenten met betrekking tot hun inzet weergegeven. Vervolgens staat per deelvraag het resultaat besproken. Na deze deelvragen wordt een aantal aanvullende bevindingen gerapporteerd.

4.1 De geïnterviewde studenten en hun activiteiten

De geïnterviewde studenten zetten zich in voor uiteenlopende activiteiten: van deelname aan het LOB-team gericht op havo-leerlingen tot het beheren van het Instagramaccount van de opleiding en van klassenvertegenwoordiger tot bestuurslid van de studievereniging. Veel van hen gaven aan al eerder actief te zijn geweest en/of op het moment van interviewen meerdere rollen tegelijk te vervullen. De tijdsinvestering van de verschillende activiteiten loopt sterk uiteen. Sommige kosten bijvoorbeeld maar een paar uur in de drie maanden zoals voorlichting geven op een open avond, terwijl andere bijna wekelijks 8 uur kosten zoals deelname aan de Hogeschool Medezeggenschapsraad (HMR). Ook zijn sommige activiteiten eenmalig te doen zoals bijvoorbeeld vloggen voor Inholland en vereisen andere een structurele inzet zoals bijvoorbeeld 3 jaar bij de HMR. De meeste functies zijn betaald.

4.2 Welke initiatieven zijn er binnen de hogeschool op het gebied van studentparticipatie?

Uit de gesprekken kwam een verscheidenheid aan initiatieven van studentparticipatie naar voren. Deze zijn – op basis van het voornaamste doel van en taken behorend bij het initiatief – in te delen in vijf categorieën, hoewel sommige activiteiten binnen meerdere categorieën kunnen vallen, zie Tabel 2. Het betreft hierbij zowel de initiatieven waarbij de gesproken studenten zelf betrokken zijn als de initiatieven die zij kennen. Wanneer studenten werd gevraagd welke initiatieven zij kenden noemden zij voornamelijk het SSC, het klassenvertegenwoordigerschap en het helpen bij open dagen/avonden. De andere initiatieven werden slechts door enkelen of een enkeling genoemd.

Tabel 2

Genoemde initiatieven gesorteerd op (hoofd)categorie

Categorie	Initiatief
Promotie/voorlichting	Acteur sociale media Alkmaar live Beheer Instagramaccount Helpen bij proefstuderen Infodagen organiseren LOB-team Podcast PR-taken Reportage in elkaar zetten Teaching assistant (promotie aan bedrijven) Vloggen Voorlichtingsactiviteiten/promostudent
Coaching/buddy	Bijles aan tweede- aan eerstejaarsstudenten Bijles aan klasgenoten Buddy eerstejaars Buddy frisse gedachtes Coach Students4Students Peer mentor Studentambassadeur op Unibuddy platform Studentcoach Studentsucces Centrum (SSC)

Onderwijsontwikkeling/beleid	Accreditatie-ondersteuning Alumnibeleid College van Beroep voor de Examens studentlid Dagelijks bestuur studentlid Deelmedezeggenschapsraad Hogeschool Medezeggenschapsraad Jaarvertegenwoordiger Klassenvertegenwoordiger Kwaliteitscirkel-lid, EPAC Onderwijscommissie Ontwikkelen vak Opleidingscommissie Panelgesprekken Inholland-thema's Projectmedewerker nieuwbouw Samen Vooruit Sessie Studentadviseur (pabo) Studentenraad Studiehandleidingen van feedback voorzien
Sociaal/studievereniging	Activiteitenvereniging studie ESN (European Student Network) First Lego League (vanuit pabo) Pabo-kamp organiseren Pabo-stranddagen organiseren Studievereniging (bestuur) Studievereniging (commissie) Studievereniging (oprichten)
Overig	Bibliotheekmedewerker pabo Business Club 010 COVID-team Incollab Inholland Radio Onderzoeksondersteuning Rechtswinkel (Inholland Den Haag) Relatiebeheer Rollenspel acteur bij assessments jongerejaars Stage/ondersteuning bij Werving, Instroom en Relatiebeheer Studentambassadeur Diversiteit en Kansengelijkheid Studenten Initiatieven Fonds (SIF) Study group (eigen studiegroep starten)

4.3 Wat zijn beweegredenen van studenten om zich binnen de hogeschool actief in te gaan zetten voor medestudenten, de opleiding en/of de hogeschool?

Studenten noemden diverse redenen voor waarom zij zich actief zijn gaan inzetten. De redenen zijn te clusteren tot 'persoonlijke interesse en passie', 'carrièregerichte redenen' en 'sociale redenen' en worden hieronder achtereenvolgend toegelicht. Ook wordt in deze paragraaf ingegaan op geld als drijfveer en het actief inzetten zonder te weten waarvoor.

Persoonlijke interesse en passie

De geïnterviewde studenten hebben diverse drijfveren om zich actief in te gaan zetten die te scharen zijn onder persoonlijke interesse en passie. Zo werden persoonlijke ontwikkeling, actief bijdragen aan het verbeteren van de studentomgeving en inzicht krijgen in hoe een hogeschool achter de schermen

werkt genoemd. Daarnaast gaven studenten aan iets nieuws te willen proberen, enthousiast te worden van de functie of breed geïnteresseerd te zijn; het leek ze leuk. Enkele studenten gaven aan zich actief in te hebben willen zetten om zo bezig en/of betrokken te blijven. Ook gaven enkelen aan het een eer te hebben gevonden om voor een bepaalde functie te zijn gevraagd en daarom ermee te zijn gestart.

“Ik ben als student niet iemand die erbij neer gaat zitten maar die nog ook echt de opleiding beter wil achterlaten dan dat ik 'm aantrof.”

Carrièregerichte redenen

Een tweede categorie redenen die naar voren kwam is te scharen onder carrièregerichte redenen. Genoemde carrièregerichte redenen waren: vaardigheden ontwikkelen, cv-building, oriëntatie op het werkveld, praktijkervaring opdoen en netwerken.

“En natuurlijk staat het gewoon best wel prima op je cv.”

Sociale redenen

Verschillende studenten gaven aan dat het leren kennen van nieuwe mensen (van andere klassen en/of opleidingen) of het in contact zijn met mensen tijdens de coronatijd een drijfveer was van hun actieve inzet. Ook ‘iets voor een ander / de hogeschool kunnen betekenen’ werd vaker genoemd. Soms betrof dit iets dat studenten zelf hadden gemist.

“Ik hou er wel van om mensen uit de brand te helpen. Als ik dat kan doen dan doe ik dat graag.”

“Ik dacht van: ja waarom niet weet je, dat vind ik eigenlijk wel een leuk idee. Ik had het ook wel leuk gevonden als ik in mijn eerste jaar een soort studentbuddy, ja een begeleidende studentbuddy had die er is tijdens projecten bijvoorbeeld, want nou dat is gewoon wel fijn om je vragen te stellen. Die persoon heeft hetzelfde meegemaakt als jij.”

Geld geen belangrijke drijfveer

Veel studenten gaven aan dat de vergoeding – in de vorm van geld of studiepunten / Individuele keuzeactiviteit – slechts een bijzaak was bij de beslissing om zich al dan niet in te gaan zetten. Zo wisten sommige studenten zelfs op het moment van solliciteren niet dat zij iets voor hun inzet terug zouden krijgen in de vorm van een vergoeding:

“Daarnaast krijg ik ook gewoon een vergoeding. Je krijgt betaald ervoor. Wat ik in eerste instantie niet wist, maar daar kwam ik pas later achter.”

Hoewel de vergoeding vaak geen doorslaggevende rol speelde in de keuze om actief te participeren, wordt de vergoeding wel gewaardeerd door studenten, met name bij functies waar relatief veel tijd in gaat zitten. Bij sommige activiteiten lijkt de vergoeding wel een belangrijkere rol te hebben gespeeld dan bij andere, bijvoorbeeld bij deelname aan het COVID-team, waarbij studenten medestudenten en medewerkers moeten wijzen op de coronamaatregelen binnen een Inholland-gebouw.

Inzetten zonder precies te weten waarvoor

Opvallend is dat het merendeel van de studenten aangaf dat zij niet echt wisten wat zij moesten verwachten van de functie, maar er gewoon aan begonnen:

“Nee ik wist echt helemaal niks. Je wist ook niet wat de rol inhield. Het werd wel een beetje schematisch weergegeven in de mail, maar nee ik had echt geen idee.”

4.4 Welke voordelen/(leer)opbrengsten ervaren studenten van hun actieve inzet?

De voordelen/opbrengsten die de studenten noemden zijn te groeperen in vier clusters: ‘persoonlijke opbrengsten’, ‘carrièregerichte opbrengsten’, ‘verbinding’ en ‘vergoedingen en privileges’. Deze

worden in deze paragraaf achtereenvolgend besproken. Eveneens wordt in deze paragraaf kort stilgestaan bij de ervaren opbrengsten in relatie tot de eerdergenoemde drijfveren.

Persoonlijke opbrengsten

Veel deelnemers gaven aan zich door hun inzet op persoonlijk vlak te hebben ontwikkeld. Het gaf ze bijvoorbeeld meer zelfinzicht en een volwassenere algehele houding waarbij ze zichzelf meer durfden uit te spreken. Ook gaven studenten aan dat hun inzet ze positieve emoties/gevoelens opleverde, zoals het gevoel van betekenis/nuttig (voor anderen) te zijn, waardering door medestudenten en docenten, enthousiasme en/of voldoening. Daarnaast gaf een groep studenten aan dat er ook echt naar hen werd geluisterd, wat naast een persoonlijke opbrengst in sommige gevallen ook tot een opbrengst voor de Hogeschool-community lijkt te hebben geleid.

“Ja, ik heb mezelf leren kennen als in van: ik moet gaan werken met mensen, als ik ze niet mag dan moet ik daar wat aan gaan doen. Want ik ben geen fijn persoon dan. En dat weet ik.”

“Ja ja ik denk dat er wel echt iets wordt gedaan met onze wensen ook zeker, maar daarnaast ook dat dat niet alleen is van: het zijn de wensen van de studenten die het fijn vinden, maar ook dat we inzien dat het echt wel bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs.”

Carrièregerichte opbrengsten

Met hun inzet ervoeren studenten veelal ook een professionele ontwikkeling. Zo gaven velen aan diverse vaardigheden te hebben kunnen ontwikkelen (bijvoorbeeld samenwerken en communicatievaardigheden) en kregen sommigen door hun inzet inzicht in de werking van een grote organisatie wat handig is voor later. Daarnaast benadrukten sommigen met hun inzet een netwerk op te bouwen. Ook het jezelf kunnen ‘profilen’ ten opzichte van toekomstige werkgevers werd genoemd.

“Ik heb er heel veel van geleerd over hoe je financieel dingen regelt en evenementen organiseren. Dat doe je ook niet elke dag dus... en helemaal niet voor zulke groepen.”

“Als dit zo meteen op je cv staat dan heb je voor mijn gevoel een stapje voor. “

Verbinding

De inzet zorgde veelal ook voor meer gevoel van verbondenheid. Deelnemers gaven aan middels hun actieve inzet nieuwe mensen te hebben leren kennen; bij sommigen waren vriendschappen gevormd. Ook het voelen van meer verbondenheid met docenten en medestudenten werd genoemd. Daarnaast benadrukten sommige deelnemers de gezelligheid die activiteiten waarvoor zij zich inzetten met zich meebrengt.

“Ja het was gewoon gezellig en je leerde ook andere studenten uit andere klassen kennen en zo die meehelpen.”

Vergoedingen en privileges

Verreweg de meeste studenten gaven aan betaald te worden voor hun inzet. Enkelingen kregen voor (een deel van) hun inzet studiepunten of een certificaat, of konden ermee voldoen aan de vereisten van het studieonderdeel ‘Individuele Keuzeactiviteit’. Daarnaast leverden sommige functies privileges op zoals gratis bier kunnen drinken en gratis mogen printen.

Meer dan verwacht

De beweegredenen voor actieve inzet en de opbrengsten komen deels overeen. Opvallend was echter dat studenten vaak tot meer opbrengsten kwamen van hun actieve inzet, dan ze vooraf hadden verwacht.

“Yeah, I think meeting new people is really one at the top but there are also other aspects like now I'm learning more about managing, documents and creating nice policies, all of this.”

4.5 Welke nadelen/belemmeringen ervaren studenten van hun actieve inzet?

De meeste studenten gaven aan nauwelijks tot geen nadelen of belemmeringen van hun actieve inzet te ondervinden; zij zagen vooral 'uitdagingen'. Uitdagingen/belemmeringen die vaak genoemd werden lagen op het vlak van de 'tijdsinvestering- en planning' en 'veranderde verhoudingen en roldiffusie', welke hieronder worden toegelicht. Veel van de overige genoemde – uiteenlopende – uitdagingen/belemmeringen werden echter slechts door een enkele student genoemd. Om een beeld te krijgen van waar nog meer tegenaan kan worden gelopen staan deze opgesomd onder de restcategorie 'overige uitdagingen'.

Tijdsinvestering- en planning als grootste uitdaging

De tijdsinvestering en tijdsplanning waren de meest genoemde belemmeringen. Soms ervoeren zij zogenoemde 'piekweken' of vielen dingen samen zoals een vergadering en een les. De meeste studenten gaven aan hier een oplossing voor te hebben door ofwel dingen te verzetten, ofwel taken over te hevelen/vrij te vragen voor een korte periode ofwel incidenteel langer door te werken.

“Het was toen ook wel best een drukke periode. Dus toen had ik wel zoiets van: oh, waar ben ik aan begonnen? Maar ja, dat is effe een paar dagen tot in de avond doorgaan en wat vroeger opstaan 's morgens, en dan vind je daar wel je balans in, als het niet te lang is.”

Enkelen gaven aan dat het soms echter wel echt te veel werd en zij daardoor met andere activiteiten waarvoor zij zich eerder nog inzetten, zijn gestopt.

Veranderde verhoudingen en roldiffusie

Wat door verschillende deelnemers niet per se als een belemmering of nadeel werd ervaren, maar wel werd tegengekomen was roldiffusie als gevolg van veranderde verhoudingen. Zo merkten studenten op dat klasgenoten ook vragen bij hen neerlegden die buiten hun functiebereik vielen. Dit bracht het gevoel met zich mee dat medestudenten verwachten dat zij overal een antwoord op weten of alles kunnen oplossen. Aan de andere kant werd ook aangegeven dat studenten zich soms als 'student' voelden benaderd. Een voorbeeld hiervan is een project waar student en docent samen de verantwoordelijkheid over hebben, maar anderen geneigd zijn de docent – en niet ook de student in functie – te mailen. Zelf waren sommige actieve studenten ook aan het zoeken naar hun positie. Als klassenvertegenwoordiger ben je bijvoorbeeld klasgenoot, maar ook weer niet zoals de andere klasgenoten. Enkelen hadden het idee dat er door klasgenoten negatiever naar hen werd gekeken, bijvoorbeeld als nerd of als iemand die door docenten werd voorgetrokken, omdat zij zich voor de hogeschool inzetten.

“Dat die dynamiek dan verandert als klassenvertegenwoordiger omdat je je ook eens tegen je klasgenoten richt, van: 'hé, dit gedrag is echt niet normaal.' ... Het voelt een beetje als it comes with the job.”

“Je wordt, op een gegeven moment, word je om alles geappt. En dan denk je soms wel van: oké, ik snap dat mensen niet actief willen worden. Of dat je gezien wordt als nerd, omdat je je na school ook nog hebt ingezet. Ja, een soort stigma die erop heerst, waar ik mezelf helemaal niets van aantrek. Maar het houdt in eerste instantie wel tegen, dat je denkt: oh ja, dat doe ik ook. Dan schaam je je een beetje.”

Overige belemmeringen

Daarnaast noemden verschillende studenten nog één of enkele randzaken die zij niet per se als een nadeel of een belemmering wilden bestempelen, maar veelal als een uitdaging zagen waar ze hun weg in hadden gevonden om ermee om te gaan. Het betreft hierbij: twijfels in de eerste maanden over doorgaan/stoppen met de functie, onduidelijkheid over wat er van 'de student in functie' verwacht werd, de soms niet lekker lopende wisselwerking met Inholland waarbij actieve studenten aangesproken werden op bepaald gedrag van degenen voor wie zij zich inzetten, veranderingen die pas later zichtbaar zijn zoals bij wijzigingen in de OER, alles is online vanwege corona, ongelijke behandeling

wat betreft vergoeding waarbij eenzelfde functie op de ene opleiding wordt beloond met studiepunten en op de andere opleiding niet, minder kunnen doen vanuit functie dan gewild, reisafstand en de benodigde flexibiliteit ten behoeve van de beschikbaarheid en inzet van teamgenoten. Ook het gebrek aan goede facilitering werd genoemd, zoals geen beschikbare vergaderruimte of het last minute toegestuurd krijgen van de benodigde informatie. Verder werd aangegeven dat de onderlinge communicatie tussen actieve studenten ontbreekt, waardoor er nog geen onderlinge samenwerking is.

4.6 Welke effecten ervaren studenten van hun actieve participatie op hun studiesucces, anderen en de opleiding/hogeschool?

Studenten kunnen diverse effecten benoemen die hun actieve inzet heeft op hun studiesucces, op anderen en op de opleiding/hogeschool. Veelal zijn deze effecten positief. In deze paragraaf worden de genoemde effecten besproken.

Wisselende effecten van inzet op eigen studiesucces

Veel studenten ervaren een effect van hun actieve participatie op hun inzet voor hun studie, anderen en de opleiding/hogeschool. Studenten die een effect ervaren van hun participatie op hun inzet voor hun studie geven veelal aan dat dit een positief effect is. Door zich voor Inholland in te zetten voelen zij zich meer betrokken bij hun studie (en/of Inholland) en medestudenten en durven zij sneller vragen te stellen aan anderen van de hogeschool. Ook kwamen sommige tijdens de actieve inzet geleerde vaardigheden goed van pas tijdens studie/stage.

“Dat had ik in het begin trouwens niet. In het begin was ik student, nee klassenvertegenwoordiger. En dan ga je echt als een tierelier. Je kan niet bij je studenten aan komen van joh, ik heb mijn bindend studieadvies niet gehaald, maar ik ben wel jullie klassenvertegenwoordiger. Nee, dat gaat gewoon niet door je strot heen.”

“Nou ik denk wel dat ik met de docenten waar ik bijvoorbeeld mee op een open avond stond, dat ik die sneller om hulp zou vragen bij hun vak wat ik minder goed snapte.”

Sommige studenten gaven ook aan dat hun inzet een negatieve invloed op hun studie had, doordat de activiteit meer tijd vroeg van de student dan deze beschikbaar had. Weer andere studenten gaven aan hun studie en actieve inzet volledig van elkaar gescheiden te zien.

Positieve effecten van inzet op anderen

Wat betreft het effect op anderen merkten studenten dat ze echt iets voor de ander kunnen betekenen, zoals bijdragen aan sociale binding, anderen helpen met bijvoorbeeld hun studiekeuze, met het COVID-team ervoor zorgen dat de school open kan blijven en de studentenstem laten horen in te nemen besluiten. Daarnaast merken ze kortere lijntjes op tussen hen en medestudenten, waardoor studenten sneller naar hen toestappen met vragen. Ook het scherp houden van docenten is genoemd evenals het enthousiasmeren van medestudenten voor bepaalde functies.

“En eigenlijk horen we heel vaak dan van bijvoorbeeld docenten dat ze dan hebben gehoord dat een student tegen hun heeft gezegd van: ja de studievereniging heeft me echt geholpen om even mijn planning op orde te krijgen en heeft me geholpen bij de portfolio want ik vond die opdracht toch wel heel erg moeilijk.”

Positieve effecten op groei en ontwikkeling van Inholland

Nog breder gekeken naar de opleiding/hogeschool denken studenten veelal bij te dragen aan de promotie van Inholland, het verbeteren van de opleiding/hogeschool (al zou dit soms pas op langere termijn zichtbaar worden) en binding tussen studenten onderling of studenten-docenten. Ook geven enkele studenten aan dat zonder de inzet van studenten bepaalde activiteiten niet georganiseerd zouden kunnen worden. Daarnaast zou inzet van studenten (perspectief) de hogeschool nieuwe inzichten geven. Het valt op dat sommige studenten benoemen dat zij niet individueel denken bij te

dragen aan de opleiding/hogeschool, maar wel hieraan bijdragen door onderdeel te zijn van een groter geheel zoals een commissie, raad of vereniging.

“Ja ik denk dat het als je als nieuweling zeg maar komt bij Inholland en je ziet dat er zoveel studenten meehelpten aan het promoten van de school, dat dat ook wel een heel positief gevoel geeft, omdat blijkaar dus heel veel studenten blij zijn met de school.”

“Ik weet niet of ik echt individueel een inzet heb maar wel met mijn commissie van de HMR. Dan bespreken we en dan moeten we stemmen, dus mijn stem telt wel maar individueel niet echt.”

4.7 Wat zien actief participerende studenten als redenen dat andere studenten (nog) niet actief participeren?

Uit de interviews kwam naar voren dat er diverse redenen te bedenken zijn waarom andere studenten (nog) niet actief participeren. De redenen zijn te clusteren als ‘onvoldoende kennis van functies’, ‘geen tijd’, ‘geen behoefte’ en ‘drempelverhogers zoals onzekerheid’, welke hieronder worden toegelicht.

Onvoldoende kennis van functies

De meest genoemde reden voor het (nog) niet actief participeren van andere studenten was dat deze studenten waarschijnlijk onvoldoende van de functies afweten. Studenten weten niet welke functies er zijn, wat er van hen wordt verwacht bij zo'n functie en wat het hen oplevert.

Dat de kennis over functies onder studenten beperkt is, bleek ook toen aan de studenten in dit onderzoek werd gevraagd welke initiatieven er zijn voor studenten om zich actief in te zetten. Zelfs deze studenten, die zich actief inzetten, wisten over het algemeen niet veel andere initiatieven te noemen waarop studenten zich actief kunnen inzetten.

“En ik denk ook dat studenten bij sommige dingen niet precies weten wat er van hun verwacht wordt als ze daaraan deelnemen, net zoals ik eigenlijk niet wist wat ik nou precies ging doen. Ik denk dat dat ook scheelt, het zorgt toch voor terughoudendheid als je denkt: ja misschien is het wel leuk maar ik weet het niet. Dan wordt de drempel gewoon groter. En ja: niet weten wat er is.”

Geen tijd

Een andere vaak genoemde mogelijke reden is dat studenten mogelijk naast hun studie geen tijd hebben om zich actief in te zetten, of andere prioriteiten hebben.

“Ja ik denk toch wel dat studiedruk, ik denk dat studiebelasting dat dat wel voornamelijk een grote rol speelt”

Geen behoefte

Ook werd geopperd dat (nog) niet actieve studenten wellicht niet de intrinsieke motivatie hebben om zich voor Inholland in te zetten. Sommige studenten zouden minder bindingsbehoefte aan hun opleiding/hogeschool kunnen hebben. Ook wanneer nog getwijfeld wordt aan de studiekeuze, kan dit actieve participatie in de weg staan.

“Ja, en ik denk ook studenten die twijfelen over de opleiding, zullen zich ook minder snel voor een opleiding inzetten denk ik. Op het moment dat jij een opleiding heel leuk vindt, denk ik dat je meer zou doen voor een opleiding, dan dat je denkt: hm, hm, ik weet niet hoor.”

De coronasituatie speelt hierin volgens sommige studenten mogelijk ook een rol. Het online studeren vanwege de coronacrisis zou zorgen voor minder betrokkenheid van studenten (bij de hogeschool). Hierdoor zouden zij ook minder geneigd zijn om zich voor de hogeschool actief in te zetten.

Onzekerheid als één van de drempelverhogers

Verder wordt geopperd dat de meer bescheiden/onzekere studenten wellicht een grotere drempel ervaren om zich actief in te zetten ('kan ik dit wel?' en 'weet ik wel voldoende van de

opleiding/hogeschool?'), waardoor zij nu (nog) niet actief zijn terwijl zij dit misschien wel zouden willen. Vooral bij eerstejaars zou dit een factor kunnen zijn die meespeelt. Aangegeven werd dat niet alle functies voor iedereen passend zijn, maar bij doorvragen blijkt wel dat er bij de mogelijkheden voor iedereen wat passends zou moeten zitten:

"Ik denk dat veel mensen het een drempel vinden. Dat ze denken: oh joh, spannend, dit dat, is dit wel iets voor mij?"

"Ik denk, ik bedoel als je kijkt naar de dingen die ik doe zijn ook best gevarieerd. Ze komen ook wel weer overeen maar ook weer niet. Bijvoorbeeld zo iets als Instagram ja dat zou denk ik echt iedereen kunnen doen. Dat Covid dat zou ook... ik bedoel daar hoeft je nou niet bepaald ergens voor goed in te zijn, je moet er zeg maar zin in hebben. Dus ik denk dat er voor iedereen wel iets is."

Een enkeling noemde dat het in moeten schrijven bij ASA Campus mogelijk een drempel opwerpt voor studenten om zich actief in te zetten.

4.8 Welke tips hebben studenten voor de opleiding/hogeschool om actieve participatie meer te faciliteren?

Studenten geven verschillende tips voor de opleiding/hogeschool om actieve participatie meer te faciliteren. Deze zijn samen te vatten als 'maak het zichtbaar, duidelijk omschreven en dichtbij', 'maak het makkelijk', 'maak het leuk' en 'maak het de moeite waard'. Hieronder worden de tips toegelicht.

Maak het zichtbaar, duidelijk omschreven en dichtbij

Veel studenten geven aan dat het informeren over de functies inclusief een duidelijke omschrijving van de bijbehorende verwachtingen en opbrengsten voor niet actieve studenten mogelijk de drempel kan verlagen. Verschillende personen kunnen dit doen, zoals de mentor/studieloopbaanbegeleider/personal & competence manager of een al actief zijnde medestudent. Een mentor/studieloopbaanbegeleider/personal & competence manager kan er in de klas over vertellen of studenten persoonlijk benaderen. Een actieve medestudent kan in de klas over zijn eigen ervaring vertellen of anderen persoonlijk enthousiasmeren. Daarbij is het belangrijk dat een student weet waar hij zich kan aanmelden bij interesse. Aangegeven werd dat mail en online platformberichten niet door alle studenten (goed) gelezen worden, waardoor het door de meeste studenten niet als de beste opties werden gezien voor het zichtbaar maken van de functies. Ook het mee laten kijken bij een activiteit valt onder het dichtbij maken van actieve participatie. Het idee om vanaf het begin af aan, bijvoorbeeld al tijdens de voorlichting of de introductie, de mogelijkheden voor actieve inzet aan te stippen, is ook geuit.

"Ik denk ook dat de rol van de docent ook wel belangrijk is. Als een docent ziet van dit is een student die hier heel geschikt voor zou zijn, dat zou die bijvoorbeeld het kunnen voordragen of die student erop kunnen aanspreken. Dus ik denk dat dat ook wel helpt om de stap wat kleiner te maken, want dan heb je toch het gevoel van: goh nou ze vinden mij hier geschikt voor dus dan zal ik wel iets goed doen."

"Ik zat toevallig vorig jaar in mijn klas waar eigenlijk bijna iedereen wel een taak nog buiten de opleiding had. Dus ik weet niet of dat nou aan die groep lag of aan het feit dat mijn mentor dat jaar wel echt heel veel heeft verteld van: goh dat kan je doen en dat kan je doen en dan moet je dat emailadres. Dus ja misschien dat het daardoor wel kwam dat hij gewoon heel duidelijk stelde wat alle opties waren, waardoor we in ieder geval wisten wat er allemaal kon."

Maak het makkelijk

Een korte lijn naar actieve inzet lijkt ASA Campus te zijn. Eenmaal ingeschreven bij dit uitzendbureau, krijgen studenten veel updates van nieuwe vacatures waarop zij eenvoudig kunnen solliciteren. Aansluitend hierop oppert een student om elke student die daar toestemming voor geeft zich in te laten schrijven bij ASA Campus, zodat deze studenten op de hoogte zijn van veel van de activiteiten waarvoor zij zich kunnen inzetten. Ook is het idee geopperd voldoende activiteiten aan te bieden die

geen structurele tijdsinvestering van de student vragen. Daarnaast is de facilitering van goede randvoorwaarden genoemd, zoals ruimte bieden in het rooster en beschikbaarheid van een lokaal.

“Nou ja ik denk ook ruimte daarvoor bieden in het rooster ... kijk sommige opleidingen hebben een aantal dagen in de week vrij maar dat is gewoon bij ons niet het geval en ja moet je het na schooltijd gaan doen. En nou ja dan hebben veel toch ook een bijbaan.”

Maak het leuk

Leuke randactiviteiten, zoals bijvoorbeeld een borrel na afloop van de activiteit, zouden volgens sommige studenten actieve inzet aantrekkelijker maken. Daarnaast geven sommige studenten aan dat het mogen samenwerken met iemand waarmee ze zelf graag willen samenwerken actieve inzet leuker maakt.

“Waar je plezier in hebt, daar zet je je voor in.”

Maak het de moeite waard

Studenten geven aan dat een vergoeding in de vorm van geld ofwel voldoen aan een studievereiste (studiepunten / Individuele Keuzeactiviteit) ofwel een certificaat actieve inzet voor nog niet actieve studenten wellicht meer de moeite waard maakt. Ook hen deelgenoot maken bij het vormgeven van hun opleiding en studenten de ruimte bieden hun persoonlijke actieve inzet (mede) vorm te geven zijn geopperde ideeën.

“Ik vind het eigenlijk wel normaal als je bijvoorbeeld op een open dag of zo komt werken dat er dan een vergoeding er tegenover staat. Ik denk dat heel veel studenten dat wel kunnen waarderen.”

4.9 Welke tips hebben actieve studenten voor medestudenten die (nog) niet actief zijn?

Studenten lijken één algemene tip te hebben voor studenten die (nog) niet actief zijn en erover denken wel actief te worden: gewoon doen! In deze paragraaf wordt deze tip nader toegelicht.

Gewoon doen!

De belangrijkste tip die de actieve studenten meegeven aan hun medestudenten luidt: gewoon doen! Als je intrinsieke motivatie voelt en je er de tijd voor hebt of kunt maken, probeer het dan gewoon. Het levert je veel op, denk bijvoorbeeld aan je cv, ontwikkeling en een netwerk, maar ook aan de toegevoegde waarde ervan voor je studententijdervaring, het gevoel dat je iets kan bijdragen en de mogelijkheid om iets te verbeteren binnen Inholland waar je nu niet tevreden over bent.

“Ja ga vooral wat betekenen voor je opleiding als je dat leuk lijkt, want ik denk dat je er zelf ook veel van kan leren en je helpt andere mensen ermee. Ik vind dat altijd zelf een fijn idee om behulpzaam te zijn. Dus ja doe dat vooral. Het staat denk ik ook wel goed op je cv. Ik zou het iedereen aanraden.”

Om de drempel te verlagen raden zij aan om een keer iemand van de activiteit te benaderen en/of met een activiteit mee te kijken. Bovendien geven ze aan: je kan er altijd weer mee stoppen.

4.10 De invloed van corona op de actieve inzet

Deze studie is uitgevoerd tijdens de coronacrisis-lockdown. De studenten gesproken hebbende lijkt corona zowel positief, als negatief als niet van invloed te zijn geweest op de actieve inzet. Zo werd aangegeven dat het zorgde voor meer tijd en nieuwe mogelijkheden voor actieve inzet, maar ook dat door het wegvallen van fysiek contact het uitvoeren van de functie kon worden belemmerd. Dát studenten zich inzetten, was voor een groep studenten niet corona-afhankelijk. Een toelichting van de verschillende soorten invloeden volgt hieronder.

Meer tijd en nieuwe mogelijkheden

Een grote groep studenten gaf aan dat corona hun actieve inzet laagdrempeliger maakte: ze hadden meer tijd hiervoor door het wegvallen van andere activiteiten/bijbaantjes en de reistijd die ze normaliter naar de activiteiten zouden hebben. Ook zeiden sommigen dat zij hun functie(-invulling) juist te danken hadden aan de coronacrisis, omdat deze anders nooit was ontstaan. Een enkeling gaf aan door de gevolgen van de coronacrisis voor studenten een versterkte motivatie te voelen om op te komen voor studenten. Verder bood het hen nog een manier voor de gewenste sociale binding, die zij anders misten tijdens de lockdown. Een student vertelde dat het doen van deze 'leuke dingen', zoals deze de activiteiten noemde, ook zorgde voor motivatie voor de eigen opleiding tijdens de coronacrisis.

“En ja, eigenlijk moet ik eerlijk zeggen dat, ja, ik zie gewoon alleen maar positieve kansen op dit moment van corona. Want ik kan al deze dingen doen gewoon vanuit thuis. En normaal had ik heel de tijd moeten reizen, op en neer. Dan had ik dat echt niet makkelijk allemaal achter elkaar kunnen doen. Ik bedoel, ik kan in de ochtend met die en die daar praten, daarna heb ik les, dan daarna... Dus ik moet zeggen dat ik eigenlijk steeds meer het positieve ervan zie.”

Wegvallen fysiek contact belemmert functie-uitvoering

Ook een negatieve invloed van de corona-situatie werd genoemd. Een groep studenten gaf aan dat het ontbreken van fysiek contact tijdens de uitvoer van hun functie, het uitvoeren van hun functie bemoeilijkte. Er was bijvoorbeeld een lagere opkomst bij de online activiteiten en het was moeilijker een band op te bouwen met te begeleiden studenten.

“In je eentje ga je een stuk doorlezen, en dat vind ik soms wel lastig omdat ik er nog niet superveel vanaf weet, maar ik denk dat het meer met de tijd ook te maken heeft en dat je normaal gesproken, als je gewoon bij, op locatie waar je les hebt rondloopt, dat je dan gewoon de mensen waarmee je werkt kan aanspreken of even vragen van hé, kan je even met mij hiernaar kijken? Maar ik denk dat het nu alleen door corona een beetje zo is.”

Actieve inzet voor sommigen corona-onafhankelijk

Er waren ook studenten die aangaven dat corona geen invloed had op hun overweging óm zich actief in te zetten; zij zouden zich sowieso actief hebben ingezet.

4.11 Inzet voor meerdere functies

Veel van de gesproken studenten hadden zich ook al eerder via Inholland ingezet, vaak als promostudent, waarna zij zich nog op een andere manier of andere manieren voor de hogeschool actief hebben ingezet. Het lijkt erop dat wanneer docenten eenmaal weten dat een student zich actief heeft ingezet, zij deze student sneller benaderen voor een taak/activiteit. Daarnaast lijkt ook uitzendbureau ASA Campus hier een belangrijke rol in te spelen. Wanneer studenten hier ingeschreven staan, krijgen zij mailtjes met nieuwe vacatures van functies waarbij zij zich voor de hogeschool in kunnen zetten.

“Toen ben ik gevraagd door een docent van mij of ik dit wilde doen aangezien ik ook al andere dingen deed voor de opleiding”

Want nu, ik merk wel zeg maar omdat ik al best wel veel deed en ook medestudenten bij mij en naast mij die ook heel veel deden, werden eigenlijk altijd als eerste benaderd. Dus als er dan iets gebeurde dan werd het niet ronduit bekend gemaakt, maar dan was het eerst gewoon een mailtje van joh, jullie doen al zoveel, zouden jullie dit nog...Zouden jullie dit leuk vinden? Dus eigenlijk werd altijd maar een kleine groep die ze dachten van oh, die doen het toch wel, die werd benaderd waardoor eigenlijk andere studenten al minder kans maken. En ik begrijp het, want ja, meestal kwam het dan toch wel op die andere neer. Maar dan heb je in ieder geval het aan anderen ook bekend gemaakt zeg maar. Anderen een kans gegeven.

5. Discussie en conclusie

5.1 Aansluiting met de literatuur

Er zijn veel overeenkomsten gevonden tussen de resultaten vanuit dit onderzoek naar actieve inzet met de resultaten uit eerder onderzoek naar co- en extracurriculaire participatie, wat betreft de drijfveren en voor- en nadelen van participatie. Aan de resultaten die zijn gevonden met betrekking tot het activeren van studenten die (nog) niet actief zijn, is met nieuw gezochte literatuur betekenis gegeven.

Bevindingen drijfveren en voor- en nadelen sluiten aan bij de literatuur

De gevonden resultaten sluiten aan bij de literatuur over beweegredenen, opbrengsten en belemmeringen ervaren bij co- en extracurriculaire participatie. Zo zien we dat, overeenkomstig de samengenomen eerder besproken onderzoeksresultaten van Al-Ansari et al. (2015), Almasry et al. (2017) en Roulin en Bangerter (2013), in dit onderzoek aan persoonlijke interesse en passie gerelateerde redenen, carrièregerichte redenen als het ontwikkelen van soft skills (bijvoorbeeld samenwerken en communicatievaardigheden) en netwerken, en sociale redenen belangrijke beweegredenen voor participatie waren. Ook de opbrengsten die in de onderzoeken naar participatie in co- en/of extracurriculaire activiteiten van Buckley en Lee (2021), Knifsend (2020) en Siddiky (2019) naar voren kwamen zijn in dit onderzoek teruggevonden: onder andere het ontwikkelen van vaardigheden als samenwerken en communiceren en gevoel van binding werden ook in dit onderzoek als een opbrengst genoemd. In gelijkenis met de resultaten van Buckley en Lee (2021) werd ook in dit onderzoek de uitdaging met tijd teruggevonden. De in dit onderzoek genoemde veranderde verhoudingen en roldiffusie hebben we echter niet teruggevonden. Dit komt wellicht doordat in de gevonden literatuur geen onderscheid wordt gemaakt tussen een meer passieve (bijvoorbeeld deelnemen aan een sportactiviteit) en een meer initiërende/organiserende rol binnen de co- en/of extracurriculaire activiteiten, terwijl in het huidige onderzoek studenten allen een meer initiërende en/of organiserende rol hadden.

De resultaten sluiten eveneens aan op het *planned behavior* model als het gaat om de beweegredenen van studenten om zich in te (blijven) inzetten. De bevindingen lieten veel – en vaak meer dan van tevoren verwachtte – voordelen zien wat een positieve houding tegenover actieve inzet bevordert. Daarnaast ondervonden de studenten maar weinig nadelen en als ze die al ondervonden zagen ze dit vaak als een uitdaging waarvoor ze ook een oplossing om ermee om te gaan hadden. Dit valt onder de waargenomen gedragscontrole. De subjectieve norm is onvoldoende aan bod gekomen in de interviews om hierover betrouwbare/valide uitspraken te kunnen doen.

Over het algemeen vinden we in de (buitenlandse) literatuur terug als definitie van co- en extracurriculaire activiteiten dat deze onbetaald zijn. In dit onderzoek zagen we juist dat veel studenten een vergoeding voor hun werkzaamheden kregen. Echter gaven velen aan dat dit slechts een bijzaak was, waarmee dit onderzoek lijkt aan te tonen dat een vergoeding de genoemde beweegredenen en voordelen niet in de weg staat. Ondanks dat de vergoeding slechts een bijzaak werd gevonden door de meeste studenten, werd deze vergoeding wel gewaardeerd en denken studenten ook dat de vergoeding een zetje zou kunnen zijn voor minder actieve studenten om zich meer actief in te gaan zetten.

Theoretische onderbouwing voor vergroten groep actieve studenten

Als we kijken naar redenen die studenten noemen die (nog) niet actieve medestudenten mogelijk hebben voor hun terughoudendheid in actieve inzet, en de manieren waarop inzet gefaciliteerd wordt, vindt dit aansluiting bij het transtheoretisch model van gedragsverandering van Prochaska en Di Clemente (1982). Het model gaat uit van het doorlopen van een aantal cognitieve en gedragsmatige processen om zo tot blijvende gewenste gedragsverandering te komen. In de pre-contemplatie fase vindt er nog geen overweging betreffende actieve inzet plaats, doordat studenten nog onvoldoende op de hoogte zijn van de mogelijkheden voor actieve inzet en wat dit hen oplevert, waardoor zij zich er nog niet van bewust zijn dát en wát actieve inzet hen kan opleveren. Informatieverschaffing hierover, inclusief de voor- en nadelen, kan hen aan het denken zetten, wat er wellicht voor zorgt dat ze

uiteindelijk tot actie overgaan en zich actief gaan inzetten. Aansluitend bij wat uit de interviews naar voren kwam, zullen ze volgens dit model als ze eenmaal de voordelen hebben ervaren dit gedrag voortzetten. Zie een verduidelijking van dit model in Figuur 4.

Figuur 4.

Veranderingsfasen vanuit het transtheoretisch model (voor het uitvoeren van een 'nieuwe gewoonte')

Noot. Figuur overgenomen en vertaald van Nadim en Jani (2021, p.65).

De studenten gesproken hebbende komt ook het idee van selectieve mobilisatie op. Selectieve mobilisatie betreft: 'de inspanningen die maatschappelijke organisaties verrichten om steun te verwerven' (Bekkers, 2005, p. 155), waarbij 'organisaties hun inspanningen richten op degenen die gemakkelijk te mobiliseren zijn omdat zij sterker geneigd zijn tot participatie en op degenen die waardevoller zijn voor de organisatie' (Bekkers, 2005, p. 156). Toegepast op de context van dit onderzoek, namelijk de opleiding/hogeschool als maatschappelijke organisatie en de gewenste participatie in de vorm van actieve inzet, komt dit idee overeen met de bevindingen: studenten die actief zijn worden sneller benaderd, omdat zij al gekend worden en men weet dat zij eerder al bereid waren zich actief in te zetten. Veel studenten gaven namelijk aan dat zij gevraagd werden voor andere taken, omdat docenten al wisten dat zij zich actief inzetten. Dit betekent mogelijk ook dat studenten die zich nooit eerder heb ingezet hierin door de opleiding/hogeschool niet worden gezien, wat de kans vergroot dat zij 'inactief' blijven.

5.2 Kanttekeningen onderzoek

Bij het onderzoek is een aantal kanttekeningen te plaatsen. De belangrijkste worden hieronder besproken: het gevonden positieve beeld is niet verwonderlijk en kwalitatief onderzoek levert andere resultaten op dan kwantitatief onderzoek.

Positief beeld niet verwonderlijk

Zoals elk onderzoek heeft ook dit onderzoek haar kanttekeningen. Dat een positief beeld over actieve inzet naar voren komt onder de geïnterviewde studenten is niet verwonderlijk; als de nadelen zwaarder zouden wegen dan de voordelen, zouden zij er aannemelijkerwijs al (snel) mee gestopt zijn, zich waarschijnlijk niet met de onderzoekspopulatie associëren en dus ook niet aan het huidige onderzoek hebben deelgenomen. Desalniettemin is hun beleving waardevol voor het kunnen begrijpen van het gedrag dat we 'actieve inzet' noemen. Dit onderzoek laat niet alleen zien dát deze studenten zich inzetten en bepaalde voor- en in mindere mate nadelen ervaren, maar ook waarom/hoe.

Kwalitatief is geen kwantitatief onderzoek

Kwalitatief onderzoek dient om fenomenen beter te 'begrijpen'. Aan de onderzoeksresultaten kunnen we geen kwantificaties koppelen. Waar met kwantitatief onderzoek een waarde wordt toegekend aan bijvoorbeeld de mate van ervaren voordelen, wordt met kwalitatief onderzoek gericht op het waarom/hoe van die ervaren voordelen. Daarnaast speelt – anders dan bij kwantitatief onderzoek – de interpretatie van de onderzoeker(s) een relatief grote rol.

Om enige nuance aan te brengen in de gepresenteerde resultaten is vanuit de onderzoekers met termen als 'veel' en 'enkelen' gewerkt om naast het in kaart brengen van alle verschillende motieven, voor- en nadelen, effecten, ideeën voor facilitatiemogelijkheden, et cetera, de bevindingen ook

enigszins in het perspectief van de praktijk te kunnen plaatsen. Valide kwantificatie van gegevens is in dit onderzoek echter niet mogelijk omdat er gebruikgemaakt is van een semi-gestructureerde interviewtechniek. De antwoorden die bij studenten uit henzelf omhoog kwamen zijn gebruikt en er is niet nagegaan of en in hoeverre zij een rijtje bepaalde nadelen, et cetera ervoeren.

5.3 Conclusie

De hoofdvraag van dit kwalitatieve onderzoek luidde: *Wat zijn de beweegredenen van studenten om zich al dan niet actief binnen de hogeschool in te zetten en welke effecten heeft dat op de student (en zijn/haar leerervaring)?* Met behulp van verschillende deelvragen is hierop middels interviews een antwoord geformuleerd. Het antwoord hierop wordt in twee delen besproken. Eerst worden de beweegredenen en ervaringen van de al actieve studenten besproken, waarna vervolgens in wordt gegaan op de ideeën die studenten hebben over (nog) niet actieve studenten en hoe actieve inzet onder studenten mogelijk te bevorderen is. Hierna staat beschreven wat de meerwaarde van dit onderzoek is geweest.

Beweegredenen voor en (leer)opbrengsten van actieve inzet van geïnterviewde studenten

We vonden dat studenten zowel zijn gaan participeren vanuit persoonlijke interesse en passie als vanuit carrièregerichte en sociale redenen. Geld en het vooraf willen weten wat de functie precies inhoudt, leek van ondergeschikt belang. Voor veel studenten gold dat zij zich al eerder voor Inholland hadden ingezet en/of meerdere functies bekladen.

De actieve inzet bood de studenten zowel persoonlijke als carrièregerichte opbrengsten, aansluitend bij hun redenen om zich in te gaan zetten. Ook bracht het hen een gevoel van meer verbondenheid en beloningen in de vorm van vergoedingen en privileges. Uit hun inzet halen ze vaak meer dan vooraf verwacht. Er werden positieve effecten van actieve inzet op zowel het eigen studiesucces, als op anderen en de groei en ontwikkeling van Inholland ervaren. Sommige studenten merkten echter op dat hun actieve inzet hun studiesucces juist in de weg stond gezien de benodigde tijdsinvestering.

Studenten ervoeren weinig nadelen; alleen de tijdsinvestering- en planning en de veranderde verhoudingen en roldiffusie waren een veelvoorkomende uitdaging, waar ze in de meeste gevallen wel goed mee wisten om te gaan. De coronasituatie bracht het nadeel dat het wenselijke fysieke contact ontbrak, maar bood studenten ook mogelijkheden om zich actief in te zetten doordat zij nu meer tijd hadden (onder andere door minder reistijd) en er door de coronasituatie nieuwe mogelijkheden voor actieve inzet en daarmee ook sociale binding ontstonden.

Bevorderen actieve inzet onder (nog) niet actieve studenten

De initiatieven waarvoor de studenten zich kunnen inzetten zijn uiteenlopend en onder te verdelen in 5 categorieën: promotie/voorlichting, coaching/buddy, onderwijsontwikkeling/beleid, sociaal/studievereniging en overig. Onvoldoende kennis van functies, geen tijd en geen behoefte waren genoemde mogelijke redenen van (nog) niet actieve participatie onder medestudenten. Ook zou onzekerheid drempelverhogend kunnen zijn. De hogeschool zou actieve inzet kunnen faciliteren door het zichtbaar en dichtbij, duidelijk omschreven, makkelijk, leuk en de moeite waard te maken. Veelvuldig werd als tip gegeven aan studenten die op de drempel van wel-niet participeren staan: gewoon proberen/doen!

Meerwaarde huidig onderzoek

Met dit onderzoek is nagegaan of de genoemde bevindingen en theorieën uit het theoretisch kader wat betreft deelname aan co- en extracurriculaire activiteiten ook van toepassing zijn op 'actieve inzet' van studenten binnen de Nederlandse hogeschoolcontext. Dit bleek het geval. Hun actieve inzet lijkt de studenten veel op te leveren. We zien daarbij dat het geen verschil lijkt te maken dat studenten in de Inholland-context voor dit soort activiteiten veelal betaald krijgen voor de onderzoeksresultaten. Daarnaast hebben we een lijst van mogelijke activiteiten waarvoor studenten zich actief kunnen inzetten kunnen opstellen, wat opleidingen inzicht biedt in wat zij mogelijk nog meer kunnen doen om hun studenten actief bij hun onderwijs te betrekken. Ook de invloed van corona op actieve inzet

hebben we in dit onderzoek kunnen meenemen. Verder heeft het onderzoek een aantal aanvullende nieuwe inzichten opgeleverd, zoals bijvoorbeeld de veranderde verhoudingen en roldiffusie die kan worden ervaren onder studenten die zich actief inzetten in relatie tot hun medestudenten en docenten.

6. Aanbevelingen

6.1 Voor de hogeschool

De studenten hebben een aantal tips gegeven voor de hogeschool, die hieronder worden weergegeven.

Maak het zichtbaar, duidelijk omschreven, dichtbij, makkelijk, leuk en de moeite waard

Maak de mogelijkheden voor actieve inzet zichtbaar en dichtbij door voor actieve informatieoverdracht in de klas van de functies van 'docenten naar studenten' en 'actieve studenten naar medestudenten' te zorgen. Mails en Iris-publicaties worden bijvoorbeeld gemakkelijk over het hoofd gezien. Van belang daarbij is om duidelijk de bij de functie behorende verwachtingen en opbrengsten over te brengen.

Maak het makkelijk door promotie van de diensten van ASA Campus door ASA zelf en/of de opleiding/hogeschool, zodat ASA Campus bekend is onder studenten en zij hun weg weten te vinden naar dit aan Inholland gekoppelde uitzendbureau. Bij ASA Campus bieden ze immers een breed scala aan structurele en niet-structurele mogelijkheden voor actieve inzet. Daarnaast is facilitering van 'actieve inzet' vanuit de opleiding/hogeschool aanbevelenswaardig, hieronder vallen zorgen voor flexibiliteit in het rooster van de student en de beschikbaarheid van lokalen.

Maak het leuk door aantrekkelijke randactiviteiten te organiseren, zoals bijvoorbeeld een borrel of teamuitje. Ook het kunnen/mogen samenwerken met een medestudent waarmee een student graag wil samenwerken kan actieve inzet leuker maken.

Maak het de moeite waard door tegenover de actieve inzet een vergoeding in de vorm van geld, voldoen aan een studievereiste (studiepunten / Individuele Keuzeactiviteit) of een certificaat te zetten. Ook de mogelijkheid om bij te dragen aan onderwijsontwikkeling kan actieve inzet voor studenten de moeite waard maken.

Ter aanvulling op de tips van de studenten volgen hieronder een aantal aanvullende aanbevelingen voor de hogeschool, met als doel om studentparticipatie te vergroten.

Richt je ook op (nog) niet actieve studenten, nodig hen persoonlijk uit

Probeer ook studenten te betrekken die nog niet actief zijn. Uit de interviews bleek dat vaak dezelfde – al actieve – studenten worden benaderd om zich actief in te zetten. Uit de interviews bleek ook dat soms een klein zetje – in de vorm van persoonlijk gevraagd worden – genoeg was om ze actief te laten participeren. Dit zetje kan mogelijk ook helpen om nog niet actieve studenten te activeren. Om meer studenten via actieve participatie te betrekken bij hun onderwijs, is aandacht voor deze groep (nog) niet actieve studenten van belang.

Bedenk een inclusieve aanpak voor studentparticipatie

Momenteel zien we dat meer vrouwen dan mannen actief participeren. Ook in de database van ASA is een meerderheid vrouw (persoonlijke communicatie, 24 september 2021). Het is onduidelijk of mannen minder geneigd zijn te participeren of dat het aanbod van activiteiten, bijvoorbeeld het studentbuddy- en klassenvertegenwoordigerschap, aantrekkelijker zijn voor vrouwen dan mannen. Bekijk het huidige aanbod van participatiemogelijkheden vanuit een inclusiebril en stimuleer de participatie van groepen die zijn ondervertegenwoordigd.

Blijf investeren en zorg voor structureel voldoende financiële middelen

Een vergoeding lijkt geen afbreuk te doen aan de positieve ervaring van actieve inzet. Ondanks dat de meesten aangaven dat geld niet bepalend of doorslaggevend was of er niet toedeed, gaven zij dit vaak wel aan als het mogelijk benodigde extra zetje om hun (nog) niet actieve medestudenten actief te laten worden.

Beïnvloed de beeldvorming omtrent participatie

Enkele studenten hadden het idee dat er door klasgenoten negatiever naar hen werd gekeken. Door de beeldvorming omtrent studentparticipatie te 'normaliseren' hoeven actieve studenten zich minder 'te verantwoorden'. Met een campagne waarbij actieve inzet als iets positiefs gepresenteerd wordt, kan de houding van studenten tegenover actieve inzet positief worden beïnvloed. Volgens de *theory of planned behavior* is de houding tegenover bepaald gedrag – wat actieve inzet is – immers één van de drie belangrijke voorspellers voor dat gedrag. Mogelijk helpt dit ook om de door sommige actieve studenten ervaren negatievere blikken van klasgenoten weg te nemen, zoals het gezien worden als nerd omdat je je actief inzet voor de hogeschool. Indien de organisatie toe wil naar een cultuur waarin actieve participatie vanzelfsprekend is dan kan een ondersteunende communicatielijn daarin behulpzaam of wellicht noodzakelijk zijn.

Benader studenten vroegtijdig en meerdere malen

Maak het de studenten gemakkelijk om te participeren en breng de mogelijkheden naar hen toe. Van belang is dat naast ASA Campus ook opleidingen mogelijkheden voor actieve inzet proactief aan het voetlicht brengen. We zien namelijk dat studenten die actief zijn vaak al eerder actief zijn geweest, waardoor investeren in vroegtijdige participatie (al in studiejaar 1) voor de hand ligt.

Zorg voor eenduidig beleid

Opvallend was dat er niet één beleid is met betrekking tot de vergoeding van bepaalde studentfuncties. Zo krijgt de ene klassenvertegenwoordiger wel betaald en de andere niet. Dat kan onbegrip en ontevredenheid opleveren bij de niet betaalde student. Het advies is daarom om, zeker voor bepaalde studentactiviteiten, als hogeschool één lijn aan te houden hierin zodat dit voor iedereen gelijk is.

Actieve inzet voor (herstel van) binding

Actieve inzet is een manier om binding (sociaal en met de opleiding/hogeschool) te versterken, iets dat we ook terugzagen in de ervaringen van studenten. De coronacrisis heeft een negatieve invloed op die binding gehad en we zien tot nu toe nog maar een matig herstel hiervan (Kappe & Woelders, 2021; Lectoraat Studiesucces, 2021). Actieve inzet als manier om binding te verbeteren wordt daarom geadviseerd.

Overweeg een engagement officer aan te stellen om participatie te blijven agenderen en stimuleren

Door een engagement officer aan te stellen kan de hogeschool studentparticipatie via actieve inzet actief op de agenda zetten en promoten. De engagement officer heeft een overzicht over alle participatiemogelijkheden binnen de hogeschool en kan met opleidingen meedenken bij het creëren van participatiemogelijkheden. Een extra voordeel is dat deze officer de studenten die actief participeren met elkaar in contact kan brengen en ervoor zorgt dat zij met elkaar een duidelijk netwerk vormen. De behoefte van actieve studenten om met elkaar uit te wisselen komt uit dit onderzoek naar voren. Hierdoor komt actieve studentparticipatie letterlijk op de kaart te staan. Inspiratie kan mogelijk worden opgedaan bij de Hogeschool van Amsterdam waar al een programmamanager Studentengagement actief is.

6.2 Voor vervolgonderzoek

Met dit onderzoek zijn beweegredenen voor actieve participatie in kaart gebracht. Hierdoor is duidelijk geworden wat actieve participatie studenten op kan leveren. Vervolgonderzoek zou hierover nog meer bruikbare informatie kunnen opleveren. Hieronder staat een aantal ideeën weergegeven.

Effect van actieve participatie op studiesucces en studentsucces

Ten eerste zou diepgaander onderzoek naar het effect van actieve participatie op studiesucces en studentsucces interessant zijn. De literatuur bevat namelijk aanwijzingen dat deelname aan co- en/of extracurriculaire activiteiten kan bijdragen aan studiesucces in termen van cijfers en/of het behalen van de opleiding binnen de gestelde termijn (o.a. Fox & Sease, 2019; Gardner, Hutt, Kamentz, Duckworth, & D'Mello, 2020), al wordt een teveel aan deelname aan (co-curriculaire) activiteiten in verband gebracht met een afname van studiesucces als zodanig gedefinieerd (Gardner et al., 2020; Zacherman & Foubert, 2014). In het huidige onderzoek zijn aanwijzingen gevonden dat dit wellicht ook het geval is voor studenten die zich 'actief' inzetten. Door met een bredere bril naar studiesucces dus in termen van studentsucces, persoonlijke ontwikkeling en dergelijke te kijken, krijgen we mogelijk een ander perspectief op de (meer)waarde van actieve inzet.

Geopperde beweegredenen (nog) niet actieve studenten

Ten tweede is het interessant om ook studenten die (nog) niet actief participeren te interviewen en te kijken wat hun motieven zijn om zich (nog) niet actief in te zetten en wat zij voor voor- en nadelen aan actieve inzet verbinden, en of hun antwoorden overeenkomen met de mogelijke verklaringen voor (nog) niet actieve inzet die in dit onderzoek zijn gegeven door wel actieve studenten. Interessant is het wellicht om hierin een onderscheid te maken tussen studenten die aangeven dit ook niet van plan te zijn en studenten die aangeven het wel zouden te willen maar nog niet doen. Tevens zou in een dergelijk onderzoek het vraagstuk rondom inclusiviteit meegenomen kunnen worden.

Interventies toetsen die leiden tot meer participatie

Met de beschikbaar gestelde NPO financiële middelen wordt steeds meer geïnvesteerd in studentparticipatie, waaronder ook de mogelijkheid voor studenten om zich 'actief' te kunnen inzetten binnen de hogeschool valt. Interventies hiervoor zijn in allerlei vormen mogelijk. Vervolgonderzoek naar de waarde van deze uitgevoerde interventies is interessant: welke effecten zijn zichtbaar en welke mechanismen zijn hieraan onderliggend?

Referentielijst

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211. doi: 10.1016/0749-5978(91)90020-T
- Al-Ansari, A., Al-Harbi, F., AbdelAziz, W., AbdelSalam, M., El Tantawi, M. M., & ElRefae, I. (2016). Factors affecting student participation in extra-curricular activities: A comparison between two Middle Eastern dental schools. *The Saudi dental journal*, 28(1), 36-43. doi: 10.1016/j.sdentj.2015.05.004
- Almasry, M., Kayali, Z., Alsaad, R., Alhayaza, G., Ahmad, M. S., Obeidat, A., & Abu-Zaid, A. (2017). Perceptions of preclinical medical students towards extracurricular activities. *International journal of medical education*, 8, 285-289. doi: 10.5116/ijme.5973.297a
- Bekkers, R. (2005) 'Nee heb je, ja kun je krijgen': De effectiviteit van fondsenwervings-en rekruteringsstrategieën van maatschappelijke organisaties. In B. Völker (red.), *Gemeenschap der burgers: Sociaal kapitaal in buurt, school en verenigingen* (pp. 153-174). Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Biesta, G. (2009). Good education in an age of measurement: On the need to reconnect with the question of purpose in education. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability (formerly: Journal of Personnel Evaluation in Education)*, 21(1), 33-46. doi: 10.1007/s11092-008-9064-9
- Biesta, G. J. J. (2018). Tijd voor pedagogiek. Over de pedagogische paragraaf van onderwijs, opleiding en vorming [oratie]. Utrecht: Universiteit voor Humanistiek.
- Biesta, G. (2020). Risking ourselves in education: qualification, socialization, and subjectification revisited. *Educational Theory*, 70(1), 89-104. doi: 10.1111/edth.12411
- Boeijs, H., & Bleijenbergh, I. (2019). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: Denken en doen* (3e druk). Amsterdam: Boom Uitgevers.
- Buckley, P., & Lee, P. (2021). The impact of extra-curricular activity on the student experience. *Active Learning in Higher Education*, 22(1), 37-48. doi: 10.1177/1469787418808988
- Druin, A. (2002). The role of children in the design of new technology. *Behaviour and information technology*, 21(1), 1-25. doi: 10.1080/01449290110108659
- Finn, J. D. (1989). Withdrawing from school. *Review of educational research*, 59(2), 117-142. doi: 10.3102/00346543059002117
- Fox, L. M., & Sease, J. M. (2019). Impact of co-curricular involvement on academic success of pharmacy students. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 11(5), 461-468. doi: 10.1016/j.cptl.2019.02.004
- Francis, J. E. (2011). The functions and norms that drive university student volunteering. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 16(1), 1-12. doi: 10.1002/nvsm.390
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research*, 74(1), 59-109. doi: 10.3102/00346543074001059
- Gardner, M., Hutt, S., Kamenz, D., Duckworth, A. L., & D'Mello, S. K. (2020). How Does High School Extracurricular Participation Predict Bachelor's Degree Attainment? It is Complicated. *Journal of Research on Adolescence*, 30(3), 753-768. doi: 10.1111/jora.12557
- Haski-Leventhal, D., Cnaan, R. A., Handy, F., Brudney, J. L., Holmes, K., Hustinx, L., ... & Zrinscak, S. (2008). Students' vocational choices and voluntary action: A 12-nation study. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 19(1), 1-21. doi: 10.1007/s11266-008-9052-1
- Inholland (2015). *Instellingsplan 2016-2022: Durf te leren*. Inholland.
- Inholland (2020). *Visie op de Inholland professional – onderwijs voor de professionals van morgen*. Interne publicatie.
- Inholland. (2021). Denkkader student als partner. In *NPO-plan Hogeschool Inholland 2021-2023: meedenken en meedoen, onze student als partner*. Hogeschool Inholland.
- Kahu, E. R., & Nelson, K. (2018). Student engagement in the educational interface: understanding the mechanisms of student success. *Higher education research & development*, 37(1), 58-71. doi: 10.1080/07294360.2017.1344197

- Kappe, F. R. (2017). *Studiesucces: Verbinden als stap voorwaarts. Een oplossingsrichting op basis van een synthese van literatuur en eigen praktijkonderzoeken* [Lectorale rede]. Haarlem: Hogeschool Inholland.
- Kappe, R., & Woelders, L. (2021). *Studentbetrokkenheid voor, bij aanvang en na een jaar corona; trends (T0, T1, T2) en groepsverschillen* [posterpresentatie]. ORD 2021, Utrecht.
- Knifsend, C. A. (2020). Intensity of activity involvement and psychosocial well-being among students. *Active Learning in Higher Education*, 21(2), 116-127. doi: 10.1177/1469787418760324
- Knuiman, C., Kappe, F. R., Moens, N. M. W., & Heemskerk, M. (2019). *Student Engagement bij Inholland. Perspectief van medewerkers*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.
- Lectoraat Studiesucces (2021). *Binding en participatie SWM2021* [Posterpresentatie]. Haarlem: Hogeschool Inholland.
- Martens, S. E., Meeuwissen, S. N. E., Dolmans, D. H. J. M., Bovill, C., & Könings, K. D. (2019). Student participation in the design of learning and teaching: Disentangling the terminology and approaches. *Medical teacher*, 41(10), 1203-1205. doi: 10.1080/0142159X.2019.1615610
- Nadim, S. D. K., & Jani, J. M. (2021). *Millennial's behaviour and attitude towards cosmetics: a case study in university Malaysia Terengganu*. *Universiti Malaysia Terengganu Journal of Undergraduate Research*, 3(1), 63-74. doi: 10.46754/umtjur.2021.01.008
- Onwuka, G. O., Oladele, O. M., & Zuoyu, Z. (2019). Unveiling the Experiences of Student Participation in Extracurricular Activities on Campus: A Case Study in University of Cape Coast, Ghana. *Journal of the International Academy for Case Studies*, 25(4), 1-13.
- Prochaska, J. O., & DiClemente, C. C. (1982). Transtheoretical therapy: Toward a more integrative model of change. *Psychotherapy: theory, research & practice*, 19(3), 276-288. doi: 10.1037/h0088437
- Reeve, J. (2012). A self-determination theory perspective on student engagement. In S. L. Christenson, A. L. Reschly & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (pp. 149-172). New York: Springer.
- Reeve, J., Cheon, S. H., & Jang, H. (2020). How and why students make academic progress: Reconceptualizing the student engagement construct to increase its explanatory power. *Contemporary Educational Psychology*, 62, 101899. doi: 10.1016/j.cedpsych.2020.101899
- Roulin, N., & Bangarter, A. (2013). Students' use of extra-curricular activities for positional advantage in competitive job markets. *Journal of Education and Work*, 26(1), 21-47. doi: 10.1080/13639080.2011.623122
- Shernoff, D. J., Kelly, S., Tonks, S. M., Anderson, B., Cavanagh, R. F., Sinha, S., & Abdi, B. (2016). Student engagement as a function of environmental complexity in high school classrooms. *Learning and Instruction*, 43, 52-60. doi:10.1016/j.learninstruc.2015.12.003
- Siddiky, M. R. (2019). Developing co-curricular activities and extra-curricular activities for all-round development of the undergraduate students: A study of a selected public university in Bangladesh. *Pakistan Journal of Applied Social Sciences*, 10(1), 61-82.
- Ten Dam, G., Geijsel, F., Reumerman, R., & Ledoux, G. (2010). Burgerschapscompetenties: de ontwikkeling van een meetinstrument. *Pedagogische studiën*, 87(5), 313-333.
- Tran, L. H. N. (2017). Developing employability skills via extra-curricular activities in Vietnamese universities: Student engagement and inhibitors of their engagement. *Journal of Education and Work*, 30(8), 854-867. doi: 10.1080/13639080.2017.1349880
- Volman, M. (2011). Kennis van betekenis: betrokkenheid als kwaliteit van leerprocessen en leerresultaten [oratie]. Universiteit van Amsterdam.
- Willms, J. D. (2003). *Student engagement at school. A sense of belonging and participation*. Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- Winstone, N., Balloo, K., Gravett, K., Jacobs, D., & Keen, H. (2020). Who stands to benefit? Wellbeing, belonging and challenges to equity in engagement in extra-curricular activities at university. *Active Learning in Higher Education* 00(0), 1-16. doi: 10.1177/1469787420908209

Zacherman, A., & Foubert, J. (2014). The relationship between engagement in cocurricular activities and academic performance: Exploring gender differences. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 51(2), 157-169. doi: 10.1515/jsarp-2014-0016

Bijlage 1: Topiclist interviews

Hoofdtopic	Subtopics
Achtergrondgegevens	Opleiding Locatie Studiejaar Studievorm Leeftijd
Activiteiten	Functie Taken Tijdsinvestering Start inzet voor activiteit
Reden	Behoefte/aanleiding/reden Hoe erbij gekomen Verwachtingen van opbrengsten Vergoeding, studiepunten, vrijwillig of anders
Voordelen / positieve effecten	Voordelen / positieve effecten Opbrengsten in overeenstemming met verwachtingen
Effecten algemeen	Op inzet in de klas Op anderen Op opleiding/hogeschool
Nadelen / negatieve effecten	Belemmeringen Nadelen / negatieve effecten
Initiatieven binnen hogeschool	Welke manieren ken je
Inzet andere studenten	Mogelijke reden waarom anderen zich (nog) niet actief inzetten Hoe te motiveren Tips voor nog niet actieve studenten Mogelijkheden voor facilitatie vanuit opleiding/hogeschool
Invloed corona	Op jouw actieve inzet Op actieve inzet van anderen